

Bekendtgørelse om priskon- trolmetoder

Vejledning

Marts 2023

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Bekendtgørelse om priskontrolmetoder

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Tlf.: +45 41 71 50 00

E-mail: kfst@kfst.dk

Vejledningen er udarbejdet af
Erhvervsstyrelsen

Marts 2023

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning.....	4
1.1 Indledning.....	4
Kapitel 2	5
Nærmere om udmøntning af priskontrolmetoder i markedsafgørelser og priskontrolafgørelser.....	5
2.1 Anvendelse af priskontrolbekendtgørelsen i markedsafgørelse	5
2.2 Anvendelse af priskontrolbekendtgørelsen i priskontrolafgørelser.....	5
Kapitel 3	7
Fortolkning af priskontrolbekendtgørelsen	7
3.1 § 2 Valg af priskontrolmetode	7
3.2 §§ 3-9 De enkelte priskontrolmetoder	7
3.3 § 10 Omkostningsprincipper m.v.....	9
3.4 § 11 Overgangsordning m.v.....	9
3.5 § 12 Inddragelse af interessenter	9
3.6 § 13 Relevante henstillinger.....	10

Kapitel 1

Indledning

Bemærk

Denne vejledning er udarbejdet af Erhvervsstyrelsen, men ansvaret for telekonkurrence er pr. 1. oktober 2025 overgået til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Erhvervsstyrelsen er dog fortsat nævnt som tilsynsførende i vejledningen.

Denne vejledning er overført til www.kfst.dk marts 2026.

1.1 Indledning

Bekendtgørelse om priskontrolmetoder (herefter priskontrolbekendtgørelsen) finder anvendelse i tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen på teleområdet i en markedsafgørelse pålægger en forpligtelse om priskontrol.

Bekendtgørelsen er udstedt i medfør af teleloven og trådte i kraft den 25. maj 2011.

Priskontrolbekendtgørelsen indeholder de prisreguleringsmetoder, som Erhvervsstyrelsen kan anvende, når den pålægger en udbyder med stærk markedsposition en priskontrolforpligtelse. Styrelsen skal anvende den priskontrolmetode, som på det enkelte marked bedst sikrer opfyldelse af telelovens formål om at fremme et velfungerende og innovationspræget marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til gavn for slutbrugere. Som noget nyt er det ikke længere angivet i teleloven, at LRAIC-priskontrolmetoden som udgangspunkt har forrang. Ved valget af priskontrolmetode m.v. skal der dog tages særligt hensyn til henstillinger og anbefalinger fra Kommissionen, hvor LRAIC-priskontrolmetoden fortsat tillægges stor vægt som reguleringsmetode.

Kapitel 2

Nærmere om udmøntning af priskontrolmetoder i markedsafgørelser og priskontrolafgørelser

2.1 Anvendelse af priskontrolbekendtgørelsen i markedsafgørelse

I henhold til teleloven gennemfører Erhvervsstyrelsen med jævne mellemrum undersøgelser af en række danske delmarkeder på teleområdet. Hvis undersøgelsen viser, at der er konkurrenceproblemer på et givent delmarked, udpeger Erhvervsstyrelsen en eller flere udbydere med en stærk markedsposition (herefter SMP-udbydere). Erhvervsstyrelsen træffer på den baggrund en markedsafgørelse, hvori SMP-udbyderen bliver pålagt en række forpligtelser med henblik på at løse de konstaterede konkurrenceproblemer.

Blandt de forpligtelser, Erhvervsstyrelsen kan pålægge i en markedsafgørelse, er en forpligtelse om priskontrol for de netadgangsprodukter, som SMP-udbyderen med afgørelsen bliver pålagt at give andre teleselskaber adgang til. Priskontrolbekendtgørelsen har fastlagt de priskontrolmetoder, styrelsen kan anvende, når den pålægger priskontrolforpligtelsen. Bekendtgørelsens priskontrolmetoder kan anvendes enkeltvis eller kombineres. Eksempelvis kan LRAIC-metoden anvendes i kombination med historiske omkostningers metode. Dette kunne eksempelvis ske ved, at visse omkostningskategorier værdiansættes efter historiske omkostninger, mens andre værdiansættes i forhold til deres genanskaffelsesværdi, som er praksis for LRAIC-metoden. (De enkelte priskontrolmetoder er beskrevet nærmere nedenfor.)

Udover valg af priskontrolmetoden vil også de overordnede omkostningsprincipper typisk blive fastlagt i markedsafgørelsen. Hvis det fx vurderes, at den særlige LRAIC-variant "pure LRIC" skal anvendes på et af engrosmarkederne for terminering af trafik, vil dette typisk blive præciseret i markedsafgørelsen.

Endvidere vil der ofte også i markedsafgørelsen blive fastlagt gyldighedsperioder for den enkelte priskontrolafgørelse, jf. nedenfor, herunder om og hvornår der skal ske opdatering af den enkelte priskontrolafgørelse, og om der skal anvendes prislofter.

Eventuelle overgangsordninger vil også ofte blive fastsat i markedsafgørelsen, herunder de overordnede kriterier for den overgangsordning, der i givet fald skal anvendes.

2.2 Anvendelse af priskontrolbekendtgørelsen i priskontrolafgørelser

Fastlægges de mere specifikke vilkår for priskontrolforpligtelsen ikke i markedsafgørelsen, kan de fastlægges i en mere specifik priskontrolafgørelse. Det sker fx typisk, hvis LRAIC-metoden anvendes.

Den enkelte priskontrolafgørelse vil typisk nærmere præcisere og udmønte eksempelvis:

- » Hvilke(n) teknologi(er) skal priserne finde anvendelse på
 - » Afskrivningsmetoden
 - » Økonomiske levetider
 - » Pristrends
 - » Anvendte mængder
 - » Prognoser for mængder
-

-
- » Udregning af WACC (Weighted Average Cost Of Capital)
 - » Fastlæggelse af omkostninger
 - » Udmøntning af enhedsomkostninger i priser
 - » Konkret gyldighedsperiode, herunder eventuel "trappestige" eller periode for eventuelle overgangsordninger
-

Kapitel 3

Fortolkning af priskontrolbekendtgørelsen

I de efterfølgende afsnit vil der blive foretaget en gennemgang af de enkelte priskontrolmetoder, der er beskrevet i priskontrolbekendtgørelsens §§ 2-9 samt af de øvrige materielle bestemmelser i bekendtgørelsen.

3.1 § 2 Valg af priskontrolmetode

Priskontrolbekendtgørelsen anfører fire priskontrolmetoder, som udtømmende udgør de metoder, der kan finde anvendelse i forbindelse med pålæggelse af en forpligtelse om priskontrol.

Udgangspunktet er, at det er Erhvervsstyrelsens skøn, som afgør, hvilken priskontrolmetode der skal finde anvendelse, herunder om der eventuelt skal anvendes flere metoder i kombination. Styrelsen skal dog ved valg af metode inddrage relevante EU-henstillinger, jf. bekendtgørelsens § 13.

3.2 §§ 3-9 De enkelte priskontrolmetoder

3.2.1 Langsigtede gennemsnitlige differensomkostninger (LRAIC-metoden)

Med LRAIC-metoden (Long Run Average Incremental Cost) er der grundlæggende tale om, at man tager udgangspunkt i, hvad det koster for et hypotetisk teleselskab at producere et produkt på den mest effektive måde. Metoden er beskrevet i priskontrolbekendtgørelsens §§ 3-5. Med LRAIC beregnes et prisloft for det eller de netadgangsprodukter, SMP-udbyderen med markedsafgørelsen er pålagt at give adgang til. Beregningerne baseres på de omkostninger, et effektivt teleselskab med nyeste teknologi ville have. Der kan udarbejdes priser for flere netadgangsprodukter på det samme marked.

Udgangspunktet for prissætningen på det enkelte marked vil være, at alle såkaldt irreversible omkostninger dækkes af engangsbetalinger, mens såkaldt reversible omkostninger indregnes i den løbende lejebetaling med afskrivninger efter gældende regnskabsprincipper.

Boks 3.1 Irreversibel omkostning

Irreversibel omkostning er en omkostning, hvis værdi fortabes i forbrugsøjeblikket. En reversibel omkostning dækker derimod ydelser, der kan genanvendes af andre kunder (engroskunder) eller på andre tidspunkter af samme kunde.

Eksempelvis vil omkostninger til etablering af nye stikledninger i fibernettet kunne forventes indregnet i den løbende lejebetaling og ikke gennem oprettelsesgebyrer eller lignende. Samtidig vil omkostninger forbundet med skifte fra en udbyder til en anden skulle ske som en engangsbetaling.

Erhvervsstyrelsens opdeling af omkostninger i henholdsvis reversible og irreversible omkostninger følger af princippet om omkostningskausalitet, der udgør et almindeligt anerkendt princip for fordeling af omkostninger.

Efter priskontrolbekendtgørelsens § 3, stk. 2, kan der alene indregnes effektivt afholdte omkostninger ved anvendelse af effektive, moderne teknologier. Det vil sige, at Erhvervsstyrelsen kan vælge at foretage en omkostningsmodellering for én teknologi og lade denne være

gældende for flere teknologiske platforme eller vælge at foretage omkostningsmodellering for de teknologiske platforme hver for sig.

Dette betyder, at prissætningen ikke nødvendigvis afspejler udbydernes faktisk afholdte omkostninger, men derimod de omkostninger, som en hypotetisk ny udbyder vil have ved at opbygge et nyt net fra bunden. Ved anvendelse af LRAIC-metoden tages der således hensyn til den teknologiske udvikling. Eksempelvis vil Erhvervsstyrelsen ved prissætningen af trafik i fastnettet skulle vurdere, hvilken generation(er) af teknologi(er), det er mest hensigtsmæssigt at anvende til at etablere nettet, uanset hvilke teknologier der faktisk anvendes i udbyderens net. Samtidigt betyder princippet om kun at indregne effektivt afholdte omkostninger, at ældre faktisk anvendte netelementer ud fra en konkret vurdering ved modelleringen vil kunne erstattes af nye netelementer.

Når en LRAIC-model er udarbejdet og anvendt i forbindelse med en priskontrolforpligtelse over for de(n) relevante SMP-udbyder(e), kan LRAIC-modellen også finde anvendelse over for andre udbydere, som ikke hidtil har haft status af SMP-udbyder, eller som blot ikke tidligere har været pålagt en priskontrolforpligtelse. Baggrunden herfor er, at LRAIC-modellen er en hypotetisk model over en effektiv udbyder. Den vil således som udgangspunkt også kunne finde anvendelse på nye SMP-udbydere på det relevante marked, der skal prisreguleres. Det er dog en forudsætning, at det udbudte produkt er modelleret i den udarbejdede LRAIC-model, og at styrelsen konkret vurderer, at LRAIC-modellen kan anvendes.

3.2.2 Historiske omkostninger

Metoden historiske omkostninger er beskrevet i priskontrolbekendtgørelsens § 6. Efter metoden må den samlede pris for et netadgangsprodukt maksimalt udgøre en forholdsmæssig andel af omkostningerne på den del af nettet, der anvendes til at gennemføre den relevante trafik, samt de ekstra omkostninger, der er ved at gennemføre trafikken, herunder en rimelig forrentning af den investerede kapital.

Opgørelsen af de historiske omkostninger sker med udgangspunkt i SMP-udbyderens faktiske bogførte værdier. Dette betyder, at Erhvervsstyrelsen løbende kan føre et revisionsmæssigt tilsyn med priserne – herunder afstemning af talmæssige oplysninger til bogføring, statistikker m.v. Historiske omkostningers metoden sikrer således en betydelig grad af gennemsigtighed for Erhvervsstyrelsen. For andre udbydere vil anvendelse af metoden dog typisk ikke give samme grad af gennemsigtighed, idet dele af omkostningsdokumentationen vil være fortrolig og derfor ikke kan kræves offentliggjort.

Metoden bruges typisk ved gebyrer, som ikke hensigtsmæssigt kan modelleres i LRAIC-modellerne, helt nye produkter eller områder, hvor produktet alene leveres på grundlag af den eksisterende infrastruktur, og der ikke forventes at ske nyinvesteringer i den underliggende infrastruktur.

3.2.3 Slutbrugerprisen med fradrag

Ved anvendelse af denne priskontrolmetode beregnes engrosprisen med udgangspunkt i slutbrugerprisen. Den samlede pris for et netadgangsprodukt kan maksimalt udgøre slutbrugerprisen fratrukket sparede omkostninger i detailleret såsom omkostninger til kundeservice, regnskabshåndtering, administration, samt en rimelig forrentning af den investerede kapital etc.

Metoden er beskrevet i priskontrolbekendtgørelsens § 7.

Hidtil har metoden slutbrugerprisen med fradrag primært været anvendt i forbindelse med såkaldte gensalgprodukter. Metoden er dog ikke begrænset hertil.

3.2.4 Krav om rimelige priser

Metoden krav om rimelige priser er beskrevet i priskontrolbekendtgørelsens §§ 8 og 9. Metoden afløser bl.a. den tidligere anvendte bedste praksis metode.

Anvendelsen af krav om rimelige priser kan dog kun ske i følgende tre situationer:

1. Når der er fastsat en overgangsperiode,
2. når de øvrige metoder ikke er praktisk realiserbare i forhold til udbyderen eller produktet, og/eller
3. når der er tale om detailmarkeder.

Som eksempel på et tilfælde, hvor de øvrige metoder ikke er praktisk realiserbare i forhold til udbyderen eller produktet, kan nævnes en mellemliggende periode, hvor der – indtil Erhvervsstyrelsen har udarbejdet en LRAIC-model - fastsættes en pris efter metode ”krav om rimelige priser”.

Når metoden krav om rimelige priser anvendes, kan det ske ved at pålægge SMP-udbyderen

1. at opretholde eksisterende priser, indtil en reguleret pris efter en anden metode kan træde i kraft, eller
2. ved at fastlægge priser, som svarer til en eller flere tilsvarende priser på sammenlignelige markeder i Danmark eller i udlandet.

3.3 § 10 Omkostningsprincipper m.v.

Ud over at fastlægge hvilken af de fire priskontrolmetoder, der skal anvendes, kan Erhvervsstyrelsen i medfør af priskontrolbekendtgørelsens § 10, stk. 2, yderligere fastlægge, hvilke omkostningsprincipper, der skal anvendes, og hvilke omkostninger, der skal medregnes ved fastsættelse af priser efter de valgte priskontrolmetoder.

3.4 § 11 Overgangsordning m.v.

Priskontrolbekendtgørelsen fastslår i § 11, stk. 3, at Erhvervsstyrelsen, hvis den skønner det relevant, kan fastsætte en overgangsordning. Dette vil blandt andet kunne medføre, at én SMP-udbyder skal indføre en reguleret pris senere end andre SMP-udbydere på markedet. Derudover vil der kunne fastsættes en overgangsordning gældende for alle SMP-udbydere, såfremt det skønnes relevant fx i forbindelse med at priskontrol indføres for første gang på et givent delmarked eller i forbindelse med skift af priskontrolmetode.

I en overgangsordning vil kunne indgå en ”trappetige”, hvilket vil sige, at priserne trinvis over en tidsperiode når ned til de regulatorisk beregnede priser.

3.5 § 12 Inddragelse af interessenter

Efter priskontrolbekendtgørelsens § 12 skal Erhvervsstyrelsen inddrage telebranchen i højere grad, end hvad der allerede følger af høringsbekendtgørelsen, som fastlægger høringsprocessen for markedsundersøgelserne generelt (Bekendtgørelse nr. 399 af 2. maj 2011). I henhold til § 12 skal Erhvervsstyrelsen således også inddrage interesserede udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller - tjenester i processen vedrørende opbygning, opdatering eller ændring af de omkostningsanalyser, priskontrolmodeller eller lignende modeller, som danner baggrund for styrelsens priskontrolafgørelser. Hensynet bag priskontrolbekendtgørelsens § 12 er at sikre, at branchen er involveret i udarbejdelsen af de enkelte modeller m.v.

Når Erhvervsstyrelsen påbegynder en proces med at udarbejde en priskontrolmodel, vil styrelsen overveje mulige interessenters inddragelse. Eksempelvis kan styrelsen allerede forud for et udbud af en konsulentopgave med henblik på at udarbejde eller opdatere en LRAIC-model vælge at tage kontakt til mulige interessenter for at få input til processen. Efter

gennemførelsen af udbuddet, vil styrelsen igen kunne inddrage interessenterne. Styrelsen vil sikre denne inddragelse gennem mødevirksomhed og ved at informere herom telefonisk, via e-mail samt via information på styrelsens hjemmeside. Erhvervsstyrelsen vil dog typisk afgrænse kredsen af interessenter til interessenter med en umiddelbar økonomisk interesse i modelleringen af den enkelte priskontrolmetode.

3.6 § 13 Relevante henstillinger

§ 13 gør opmærksom på, at Erhvervsstyrelsen nøje skal tage hensyn til de af Kommissionen vedtagne henstillinger og retningslinjer af betydning for prisreguleringen på teleområdet.
